

РЕШЕНИЕ

№ 162

гр. П., 16.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – П., II ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и осми април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Г. Ненчев

Членове: Албена Г. Палова
Николинка Попова

при участието на секретаря Галина Г. Младенова
като разгледа докладваното от Красимир Г. Ненчев Въззивно гражданско дело № 20225200500181 по описа за 2022 година

Производството е по чл.258 и сл.от ГПК – *въззивно обжалване*.

Районен съд П. е сезиран с искова молба,подадена от *Н.Н. А., ЕГН ******, изтърпяващ наказание „доживотен затвор“ в Затвора гр. П. ,против *Главна дирекция „Изпълнение на наказанията „ гр. С. .*

С Решение № 1127/ 15. 12.2021г. на районен съд П. , постановено по гр. д. № 1805/2021г. по описа на същия съд, предявените искове са отхвърлени,като неоснователни.

Решението на районния съд се обжалва с въззивна жалба от ищеца в първоинстанционното производство *Н.Н. А., ЕГН ****** ,чрез назначения особен представител на страната. Във въззивната жалба се излагат съображения за неправилност на обжалваното решение,поради нарушение на материалния закон и необоснованост. Искането е да се отмени решението на районния съд и се постанови ново решение от въззивната инстанция по съществото на спора, с което се уважат предявените искове.

В срока по чл. 263 ал. 1 от ГПК е постъпил писмен отговор от въззиваемата страна *Главна дирекция „Изпълнение на наказанията „ гр. С. .* В отговора се оспорва въззивната жалба . Искането е да бъде потвърдено решението на районния съд ,като правилно и законосъобразно .

В открито съдебно заседание страните поддържат становищата си.

Пазарджишкият окръжен съд , след като обсъди основанията за неправилност на обжалваното съдебното решение , които са посочени във въззивната жалба , като взе предвид становището на страните и събраните доказателства пред първата инстанция , при спазване разпоредбата на чл. 235 от ГПК, прие за установено следното :

Въззивната жалба е **процесуално допустима** .

В текста на чл. 269 от ГПК са посочени правомощията на въззивния съд при проверка на обжалваното съдебно решение. Посочено е ,че *съдът служебно се произнася по валидността на решението . По допустимостта на решението в обжалваната му част . По останалите въпроси въззивната инстанция е ограничена от посоченото в жалбата .*

Във въззивната жалба не се съдържат оплаквания за нищожност на обжалваното съдебно решение или за неговата

процесуална недопустимост. Възраженията, които се правят са свързани с правилността на съдебното решение.

Разгледана по същество въззивната жалба е **неоснователна**.

Районният съд е сезиран с два обективно съединени иска:

- иск за установяване на нарушение по Закона за защита от дискриминация/ЗЗДискр./;
- иск за осъждане на ответника да преустанови нарушението и да се въздържа за в бъдеще от по-нататъшни нарушения;

Исковете са положителни установителни, с правно основание на исковете по чл. 124 ал. 1 от ГПК във вр. с чл. 71 ал. 1 т. 1 и т. 2 от Закона за защита от дискриминация/ЗЗДискр./

1.Какви обстоятелства са изложени в исковата молба по отношение на сочените нарушения ?

В исковата молба ищеца е посочено, че от 14. 04. 2014г. е настанен в затвора гр. П., където изтърпява наказание „доживотен затвор без право на замяна“. Посочено е, че няколко пъти е правил искания до администрацията на затвора в гр.П. да му бъде разрешено да ползва в килията си котлон, малка фурна и парти-грил, но всеки път му е било отказвано. Твърди се, че на лишените от свобода с доживотна присъда без право на замяна в затворите в гр.С.З.,П.в и С. е разрешено да ползват в килията си котлон и малка фурна. Твърди се, че спрямо него администрацията на затвора в гр.П. е упражнила пряка и непряка форма на дискриминация спрямо лишените от свобода с доживотна присъда без право на замяна в затворите в гр.С.З.,П.в и С., на принципа на „лично положение“.

2.Нормативна уредба на поставените въпроси в казуса и разрешения на съдебната практика по тези въпроси.

В чл.2 т. 1 и т. 2 от ЗЗДискр. е посочено, че целта на закона е да осигури на всяко лице равенство пред закона, равенство в третирането и възможност за участие в обществения живот;

В чл. 4 ал. 1 от ЗЗДискр. примерно са изброени признаците на пряка или непряка дискриминация. Един от тези признаци е дискриминация на основата на „лично положение“. Текстът препраща към всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който РБ е страна.

В чл. 4 ал. 2 и ал. 3 от ЗЗДискр. са дадени легални определения на понятията „пряка дискриминация“ и „непряка дискриминация“.

„Пряката дискриминация“ е определена, като поставянето на едно лице, на основата на признаците по чл. 4 ал.1 от Закона, в по-неблагоприятно положение (по –неблагоприятно третиране) в сравнение с друго лице или лица при сходни обстоятелства.

„Непратката дискриминация“ е определена, като по-малко благоприятно третиране или поставяне в особено неблагоприятно положение, произтичащо от привидно неутрални разпоредби, критерий или практики.

В Параграф 1 т.7 на ДР на ЗЗДискр. е пояснено какво означава „неблагоприятно третиране“, като е казано, че това представлява всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго, на основата на признаците по чл. 4 ал. 1, или могат да поставят едно лице в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица или лице.

В чл. 9 от ЗЗДискр. е посочено, че в производството по защита от дискриминация страната, която твърди, че е дискриминирана следва да представи факти, въз основа на които може да се направи предположение, че е налице дискриминация. След представянето на такива факти ответната страна трябва да докаже, че принципа на равно третиране не е нарушен.

При така посочената правна уредба обоснован и законосъобразен е извода на районния съд, че в конкретния казус се касае до форма на „пряка дискриминация“, а не „непряка дискриминация“.

В исковата молба са изложени обстоятелства за по-неблагоприятно третиране на ищеца в сравнение със затворници от други затвори, на принципа на „лично положение“. Не са изложени обстоятелства за това, че по-неблагоприятното третиране се основава на привидно неутрални разпоредби, критерий или практики.

В съдебната си практика ВКС многократно се е произнасял по въпросите за същността и правните характеристики на дискриминационните признаци по чл. 4 ал.1 от ЗЗДискр., както и по въпросите за пряката и непряката дискриминация по чл. 4 ал. 2 и ал. 3 от ЗЗДискр. (виж Р. № 3 /22. 07. 2013г. по гр. д. № 534/2012г. на I V-то гр.отд. на ВКС; Р. № 153 /14. 06. 2010г. по гр. д. № 6/2009г. на III-то гр.отд. на ВКС; Р. № 244 /14. 08. 2012г. по гр. д. № 777/2011г. на

IV-то гр.отд. на ВКС; Р. № 428 /13. 05. 2010г. по гр. д. № 1207/2009г. на I V-то гр.отд. на ВКС;) Приема се ,че дискриминация по признака“ лично или обществено положение „ ,представлява обективен, същностен за личността белег,позволяващ да бъде прилаган еднакво.

3.Правни изводи.

В Решение № 511 от 27. 07. 2010г. по гр. д. № 587/2009г. на III-то гр.отд. на ВКС е направен анализ на правната норма на чл. 9 от ЗЗДискр.Прието е следното : *Нормата има процесуален характер и разпределя доказателствената тежест в производство за защита от дискриминация. Основната доказателствена тежест е възложена на ищеца. Той е длъжен да докаже фактите ,от които може да се направи обосновано предположение,че налице дискриминация . Само в този случай законът възлага доказателствената тежест на ответника, който следва да установи и докаже,че принципа на равно третиране не нарушен. Неизпълнението от страна на ищеца на възложената му от закона доказателствена тежест е достатъчно основание за отхвърляне на иска. С нормата на чл. 9 от ЗЗДискр. е въведен облекчен доказателствен режим по отношение на ответника по иска в сравнение с режима по чл. 154 ал.1 от ГПК. Ответникът следва да докаже възраженията си против иска за това,че принципа на равно третиране не е нарушен,само в случай,че ищеца представи доказателства от които може да се презумира вероятната основателност на иска.*

В текста на чл. 122 ал. 1 от ЗИНЗС е посочено ,че *Министъра на правосъдието утвърждава списък на разрешените вещи и предмети , които осъдените и задържаните могат да държат при себе си и да ползват.*

По делото е представен препис от Заповед № ЛС -04-602/ 04. 04. 2014г. на зам.-министъра на правосъдието, с която на основание чл. 122 ал.1 от ЗИНЗС и чл. 82 ал.7от ППЗИЗС е утвърден списък на разрешените лични вещи, предмети и хранителни продукти,които лишените от свобода могат да получават , ползват и държат при себе си или на определените за това места.*В списъка липсва разрешение за получаване и ползване на електрически котлон, малка фурна и парти – грил.*

Такъв списък е утвърден и със Заповед № ЛС -04-605/ 07. 04. 2017г на министъра на правосъдието.

В списъка липсва разрешение за получаване и ползване на електрически котлон , малка фурна и парти – грил .

Такъв списък е утвърден и със Заповед № ЛС -04-1365/ 16. 08. 2017г. на министъра на правосъдието.

В списъка е разрешено ползването на котлон и малка фурна ,но само за общо ползване. Тези вещи следва да се съхраняват в специално определени помещения и да се ползват по ред, определен от началника на затвора.

Правни норми относно битовите условия на лишените от свобода се съдържат и в Препоръка Rec(2006)2 на Комитета на министрите на държавите- членки, относно Европейските правила за затворите.

В част I-ва „Основни принципи“ е посочено,че :

- Ограниченията ,налагани на лишените от свобода не бива да превишават минимално необходимите ;
- Животът в затвора трябва максимално да се доближава до положителните аспекти на живота в обществото ;

В раздел „Хранене“ е посочено ,че:

- на затворниците трябва да се осигурява питателна храна,като се взема предвид тяхната възраст,здравословно и физическо състояние,религия и естеството на тяхната работа;
- изискванията към питателната храна, включително минималното енергийно и протеиново съдържание **се определят от националното законодателство ;**
- необходимо е да има три хранения на ден с разумни интервали между тях.;

В раздел „Лично имущество на затворниците „ е посочено,че *личното имущество,което лишените от свобода нямат право да задържат се определя от вътрешния правилник на затвора.*

Въз основа на установената фактическа страна на спора въззивната инстанция прави извода,че действията на администрацията на затвора в гр. П. и на администрацията на ГД „Изпълнение на наказанията „ гр. С. по отношение исканията на ищеца да притежава и ползва електрически котлон,малка фурна и парти-грил в килията си не могат да се определят,като дискриминационно поведение(пряка дискриминация) на основата на признака „лично положение“.

Установено е по делото,че ползването на вещите електрически котлон и малка фурна в килиите на лишените от свобода , в местата за изгърпяване на наказанието „лишаване от свобода „ в РБ **е поставено под разрешителен**

режим, който не се определя от международни правни норми , а от националното законодателство на РБ. Според този разрешителен режим лишените от свобода могат да ползват котлон и малка фурна,но не в килиите си , а за общо ползване , в специално определени помещения в затвора и по ред определен от началника на затвора. Това право те имат **от 16. 08. 2017г.** До този момент те въобще не са имали право да притежават и ползват посочените вещи.

Въз основа на приетата нормативна уредба и създадения разрешителен режим съвсем правилно администрацията на затвора в гр. П. и администрацията на ГД „Изпълнение на наказанията“ гр. С. са отказали на ищеца да му разрешат ползването на електрически котлон , малка фурна и парти – грил в килията му, каквото е искането на ищеца . *Ищецът не иска да ползва тези вещи общо с другите затворници , в специално определени за това помещения в затвора и по ред определен от началника на затвора,а иска да притежава и ползва вещите лично в килията си . Това е недопустимо според действащия в момента разрешителен режим ,определен със заповед на министъра на правосъдието.*

Дискриминационно поведение от страна на администрацията на затвора,при хипотезата на чл. 4 ал.1 от ЗЗД(пряка дискриминация) ,въз основа на признака“лично положение „ , ищеца да има ,ако при създадения разрешителен режим на ищеца не се разрешаваше да ползва общо с останалите затворници в специално определени помещения и по ред определен от началника на затвора електрически котлон и малка фурна,а това се разрешаваше на останалите затворници в затвора в гр. П..

Обстоятелството ,че на определени затворници в затворите в гр. С.З. ,П.в и С. е разрешено да ползват в килиите си електрически котлон и малка фурна не може да послужи ,като основание за извод за наличието на пряка дискриминация спрямо ищеца от страна на администрацията на затвора в гр. П., на основата на признака „лично положение“. Това е така, тъй като ползването на тези вещи до 16. 08. 2017г. се е извършвало без съществуването на разрешителен режим и на личната отговорност на началниците на съответните затвори. След 16. 08. 2017г. ползването на тези вещи би следвало да се приведе в съответствие със създадения разрешителен режим.

Няма нарушение и на международните правни норми ,регламентиращи статута на лишените от свобода в затворите. Според Препоръка Rec(2006)2 на Комитета на министрите на държавите- членки, относно Европейските правила за затворите ,личното имущество , което лишените от свобода имат право да държат при себе си се определя от вътрешните правила на затворите. В молбите на ищеца до администрацията на затвора в гр. П. няма оплакване за неосигуряването на питателна храна ,съобразно възрастта ,здравословното и физическото състояние на ищеца,нито че не му е осигурен съответния брой хранения на ден.

Предвид на гореизложеното и на основание чл. 235 от ГПК и чл. 271 ал.1 от ГПК Пазарджишкия Окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1127/ 15. 12.2021г. на районен съд П. , постановено по гр. д. № 1805/2021г. по описа на същия съд

На основание чл. 280 ал. 3 т. 2 от ГПК решението на въззивната инстанция подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщението на страните пред ВКС.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____